

## LAGUTSKOTTETS UTLÅTANDE 25/2001 rd

### Regeringens proposition med förslag till lag om andelslag och vissa lagar i samband med den

*Till ekonomiutskottet*

#### INLEDNING

##### **Remiss**

Riksdagen remitterade den 24 oktober 2001 en proposition med förslag till lag om andelslag och vissa lagar som har samband med den (RP 176/2001 rd) till ekonomiutskottet för beredning och bestämde samtidigt att lagutskottet skall lämna utlåtande till ekonomiutskottet.

##### **Sakkunniga**

Utskottet har hört

- lagstiftningsrådet Jyrki Jauhiainen, justitieministeriet
- kriminalinspektör Kimmo Markkula, central-kriminalpolisen
- advokaten Jyrki Tähtinen, Finlands Advokatförbund
- juridiske direktören Olavi Leppänen, Pellerovo-Seura.

#### PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ny lag om andelslag som skall upphäva den gällande andelslagen från 1954. Syftet är att ställa andelslagens associationsrättsliga verksamhetsbetingelser på en nivå som svarar mot kraven på modern företagsamhet. Det skall bli lättare att bilda och att förvalta andelslag och att skaffa medlems- och placerarfinansiering. Vidare är avsikten att andelslag i större utsträckning skall kunna användas som organisationsform vid ny andelsverksamhet.

Andelslagens verksamhetsvillkor förbättras genom ökad avtalsfrihet. Medlemmar i andelslagen, placerare, borgenärer och andra intressenter skall få bättre villkor genom bättre reglering och en uttalad skyldighet att informera.

De viktigaste kännetecknen på ett andelslag förändras inte. Till dem hör att främja medlemmarnas ekonomi och näringsutövning, medlemmarnas rätt att utnyttja andelslagets tjänster,

medlemmarnas begränsade ansvar, presumtionsbestämmelserna om variationer i medlemsunderlaget och andelskapitalet, principen en medlem — en röst, användningen av överskott och delning av behållningen vid upplösning av ett andelslag.

Medlemmarnas ställning preciseras och deras rättsskydd förbättras genom bestämmelser om avgång och uteslutning samt om andelslagets informationsskyldighet och andelsstämmans beslutsfattande.

Ett andelslags borgenärer och andra utomstående skall bli bättre skyddade genom vissa krav på bokslutet som underlättar jämförelser mellan boskluten från andelslag och aktiebolag. I förslaget har bl.a. vissa särdrag i samband med variationer i andelskapitalet vägts in. Bestämmelserna om andelslagets lednings, revisorers och medlemmars skadeståndsansvar och straffrätts-

liga ansvar föreslås bli utformade på samma sätt som i fråga om aktiebolag.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så fort som möjligt sedan de blivit antagna och stadfästa.

## UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

### *Allmän motivering*

Regeringen föreslår en totalreform av lagstiftningen om andelslag med hjälp av en ny lag om andelslag. Målet är att modernisera regleringen så att den uppfyller kraven på företagsamhet och att göra det lättare att bilda och förvalta andelslag och att skaffa medlems- och placerarfinsansiering.

Lagutskottet har utifrån sin behörighet koncentrerat sig på bestämmelserna om konkurs, företagsrekonstruktion, skadeståndsansvar samt straff- och processrätt. Ett andelslags lednings, revisors och medlemmars skadeståndsansvar och straffrättsliga ansvar föreslås bli reglerat på samma sätt som i fråga om ett aktiebolag. Medlemmarnas ställning och rättsskydd skall preciseras genom bestämmelser om avgång och utslutning samt andelslagets informationsskyldighet och beslutsfattande. Till de delar utskottet har behandlat propositionen anser det lagförslaget behövligt och angeläget och tillstyrker för sin behörighets vidkommande förslagen men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

### *Straffbestämmelser*

Straffbestämmelserna ingår i kap. 22 i andelslagen. De föreslås bli ändrade bl.a. för att ge borgenärerna ett bättre skydd. Utskottet anser att förslagen är lämpliga och att det straffrättsliga ansvaret behöver utvidgas och preciseras. I lagen om andelslag föreslås vidare straffbestämmelser med hot om fängelse. På denna punkt avviker förslaget från koncentreringsprincipen i totalreformen av strafflagen, där straffbestämmelser med hot om fängelse koncentreras till strafflagen. Utskottet finner det lämpligt att placeringen av straffbestämmelserna bedöms på nytt längre fram under totalreformen av strafflagen.

Bestämmelserna om sparkassebrott och sparkasseförseelser har setts över med hänsyn till den nya lagstiftningen om kreditinstitut och värdepappersmarknaden. Vid utfrågningen av sakkunniga har utskottet uppmärksamgjorts på vissa missförhållanden som uppdagats i andelsaffärernas sparkasseverksamhet. Utskottet konstaterar med anledning av detta att sparkasseverksamheten som bäst bedöms av finansministeriet. Ändringar i bestämmelserna om tillhandahållande av banktjänster är under beredning och i det sammanhanget övervägs frågan om att upphäva andelsaffärernas andelskasserverksamhet. Därför är det inte lämpligt att granska till exempel straffbestämmelserna ingående i detta sammanhang.

### *Detaljmotivering*

#### **1. Lag om andelslag**

##### *21 kap. Sparkasseverksamhet*

6 §. *Marknadsföring av sparkasseverksamhet.* Enligt 2 mom. kan marknadsdomstolen förbjuda ett andelslag att fortsätta marknadsföring som strider mot lagen eller att upprepa sådan eller därmed jämförbar marknadsföring. I regeringens proposition RP 105/2001 rd med förslag till lag om marknadsdomstolen och lagstiftning som har samband med den föreslås en ny specialdomstol, marknadsdomstolen. När den nya domstolen inrättas dras den gamla marknadsdomstolen in och dess nuvarande uppgifter flyttas över på den nya. I sitt betänkande om propositionen har utskottet talat för en översyn av domstolsorganisationen (LaUB 23/2001 rd). Riksdagen har ännu inte behandlat lagförslagen i plenum. Om lagförslaget godkänns enligt utskottets betänkande, måste en följdändring på grund av att

marknadsdomstolen dras in och en ny marknadsdomstol inrättas göras i 2 mom.

### **Lag om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden**

I ovan nämnda proposition föreslås en lag om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden. Författningshänvisningen i 1 kap. 2 § 8 punkten i det andra lagförslaget och dess 2 kap. 3 § 1 mom. 7 punkt och 11 § har formulerats med hjälp av begreppen i det första lagförslaget i den föreliggande propositionen. För att kunna passa ihop ovan nämnda och föreliggande förslag har utskottet i sitt ovan nämnda betänkande föreslagit att dessa bestämmelser ändras i överensstämmelse

med gällande lagstiftning. Om riksdagen godkänner lagförslaget utifrån lagutskottets betänkande måste nämnda bestämmelser ses över i samband med denna proposition. Utskottet föreslår därför att ekonomiutskottet vid behov föreslår att ett nytt lagförslag om ändring av lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden ändras. I lagförslaget måste föreslås att dessa bestämmelser ändras så att de svarar mot bestämmelserna i den nya lagen om andelslag.

### **Utlåtande**

Lagutskottet anför vördsamt som sitt utlåtande

*att ekonomiutskottet bör beakta det ovan sagda.*

Helsingfors den 30 november 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Henrik Lax /sv  
vordf. Matti Vähänäkki /sd  
medl. Sulo Aittoniemi /alk  
Leena-Kaisa Harkimo /saml  
Erkki Kanerva /sd  
Toimi Kankaanniemi /kd  
Annika Lapintie /vänst

Kari Myllyniemi /cent  
Kirsi Ojansuu /gröna  
Veijo Puhjo /vänst  
Susanna Rahkonen /sd  
Tero Rönni /sd  
Mauri Salo /cent  
Marja Tiura /saml.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Timo Tuovinen.